

Liitteessä musta teksti on valtakunnallista perustetekstiä, sininen teksti on Espoon opetussuunnitelman nykyistä tekstiä ja punainen teksti on uutta tekstiä.

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärä

Valtakunnalliset pakolliset opintojaksot

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI01)

Opintojakson moduulit

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI1), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kohderyhmän, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

Paikallinen lisäys

- ~~Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.~~

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa opintojakson aikana, miten monimuotoisen tekstimaailman ympäröimänä hän elää. Näin vahvistetaan digiajan monilukutaitoa. Pyrkimyksenä on oppia tarkastelemaan uteliaasti ja kriittisesti mediatekstejä, kaunokirjallisuutta ja muita ympäröivän yhteiskunnan tekstejä, ymmärtää tekstien tavoitteita sekä syitä tavoitteiden taustalla ja laajentaa tekstilajituntemusta. Espoossa

opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä esimerkiksi kirjaston tai muiden kulttuurilaitosten kanssa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija opettelee ensimmäisen opintojakson aikana lukion lukiossa tarvittavia työtapoja ja oppimistaitoja, oman työn aikatauluttamista ja vastuun ottamista opiskelusta. Jakson aikana voidaan myös esimerkiksi tehdä luovan kirjoittamisen harjoituksia ja käsitellä luettuja kirjoja elämyksellisesti. Itsearviointi ja yhteisölliset työtavat ovat ensimmäisellä opintojaksolla erityisen tärkeitä, koska opintojakson aikana pyritään edistämään opiskelijan kiinnittymistä lukioyhteisöön ja rakentamaan käsitystä itsestä oppijana.

Kieli ja vuorovaikutus, 2 op (ÄI02ÄI03)

Opintojakson moduulit

Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (ÄI2), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen niin yksilön kuin yhteisöjen kannalta.

Keskeiset sisällöt

- erilaiset käsitykset kielestä: kieli rakenteena, merkitysten muodostajana, sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä sekä vallan välineenä
- monilukutaidon käsite, laaja tekstikäsite, tekstilajin käsite
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet

Vuorovaikutus 1, 1 op (ÄI3), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan, syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan sekä oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä sekä ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

Paikallinen lisäys

- ~~Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.~~

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Käsitys omasta kielivarannosta ja Suomen sekä maailman kielitilanteesta lisää opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja ymmärrystä kulttuurisesta moninaisuudesta. Tämä osio voidaan mahdollisuuksien mukaan toteuttaa hyödyntämällä ympäristön ja oman lukion kotikansainvälisyyttä ja opintojaksolla voidaan tarkastella lukioyhteisön äidinkieliä.

Vuorovaikutusosaaminen

Lähiympäristön ihmisten kielitarinoinhin tutustuminen kehittää tunne- ja empatiataitoja samalla, kun käsitys monikielisuudesta kehittyy. Aikataulujen salliessa Espoossa erillisissä opetusryhmissä opettavien äidinkielen ja suomi toisena kielenä -opintojaksojen välillä voidaan myös tehdä yhteistyötä. Vuorovaikutustaitoja ja kielitietoa voidaan opiskella yhtenä kokonaisuuksina esimerkiksi ryhmätöitä tehden tai tavoitteellisiin ryhmäkeskusteluihin valmistautuen ja niitä toteuttaen.

Hyvinvointiosaaminen

Kielitietoisuuden vahvistaminen ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu auttaa opiskelijaa tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja osaamistaan sekä rakentamaan omaa identiteettiään kielenkäyttäjänä ja viestijänä. Samalla kehitetään yhteistyötaitoja ja sosiaalisia taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kulttuurista moninaisuutta sekä suomalaista, eurooppalaista ja/tai globaalia kulttuuriperintöä käsitellään myös opintojaksolle luettavien kirjojen kautta. Kirjat voivat käsitellä esimerkiksi kulttuuri-identiteettiä tai suhdetta kieleen

Kirjallisuuden tulkinta, 2 op (ÄI04)

Opintojakson moduulit

Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI4), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee kauno- ja tietokirjallisuuden lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- ymmärtää kirjallisuuden monitulkintaisuutta.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kirjallisuuden tulkinnan erilaisia lähestymistapoja

Paikallinen lisäys

- ~~Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.~~

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija kehittää monilukutaitoaan, kun hän syventää kaunokirjallisuuden analyysin ja tulkinnan taitojaan. Tavoitteena on myös nauttia kaunokirjallisista teksteistä elämyksellisesti. Opintojaksolla voidaan hyödyntää pääkaupunkiseudun ja erityisesti Espoon kulttuuritarjontaa ja vieraila esimerkiksi teatterissa tai elokuvissa.

Vuorovaikutusosaaminen

Lukemisesta pyritään tekemään yhteisöllistä. Kirjallisuus- ja kulttuurikokemuksia käsitellään yhdessä muiden kanssa ja samalla päästään keskustelemaan teosten lisäksi teemoista, joita ne käsittelevät. Luettuja teoksia voidaan pitää esillä koko lukioyhteisössä esimerkiksi julkaistavien lukuvinkkien, kirja-arvioiden tai kirjallisuustapahtumien kautta.

Hyvinvointiosaaminen

Teosten teemojen tulkitseminen ja käsitteleminen tarjoaa mahdollisuuden kehittää empatiataitoja ja myös kasvattaa omaa sinnikkyyttä muutosten ja yllätysten maailmassa.

Kriittinen lukeminen ja vaikuttaminen, 2 op (ÄI05)

Opintojakson moduulit

Tekstien tulkinta 1, 2 op (ÄI5), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä, erityisesti mediatekstejä, sekä analysoimaan niiden ilmaisutapoja ja vuorovaikutusta
- perehtyy vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syventää niihin liittyviä tietoja ja taitoja

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja -hallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

Paikallinen lisäys

- ~~Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.~~

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson keskeisiin sisältöihin liittyvät aukottomasti monet yhteiskunnallisen osaamisen ulottuvuudet. Näitä ovat esimerkiksi lähdekriittisen lukutavan opiskelu, vaikuttamistaidot ja puhuttuun tai kirjoitettuun tekstiin sisältyvän arvomaailman tunnistaminen. Opintojaksolla harjoitellaan erilaisten tekstien vaikuttamiskeinojen analysointia ja näiden vaikuttamiskeinojen selittämistä ja arvioimista tekstin kontekstin, tekstilajin, kohderyhmän ja tavoitteen perusteella. Toisaalta harjoitellaan puhuttujen ja kirjoitettujen vaikuttavien tekstien tuottamista.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksia voidaan konkretisoida tarkastelemalla espoolaisia nuorten vaikuttamisen tapoja ja tähän vaikuttamiseen liittyviä tekstejä, esimerkiksi opiskelijakunnan hallituksen tai Espoon nuorisovaltuuston vaikuttamistyötä. Opintojaksolla voidaan myös esimerkiksi järjestää väittelykilpailuja, jotka näkyvät lukiossa laajemminkin kuin omassa ryhmässä. Oppitunneille voidaan myös kutsua vierailijoita, esimerkiksi toimittajia tai yhteiskunnallisia vaikuttajia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla luetaan monenlaisia eri tavoin vaikuttavia mediatekstejä ja ainakin yksi kokonaisteos, joka voi olla kaunokirjallisuutta tai tietokirja. Luettavien tekstien aiheissa ja teemoissa huomioidaan

laaja-alaisen osaamisen osa-alueet. Tekstit voivat käsitellä esimerkiksi yhteiskunnallista vaikuttamista, yhteiskunnallista tai globaalia oikeudenmukaisuutta, ympäristön tilaa tai kestävää kehitystä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vaikuttamisen keinojen käyttöä tarkastellaan kotimaisen mediaympäristön lisäksi myös globaalissa media- ja teknologiamaailmassa. Samalla pohditaan eettistä toimijuutta digiajan tekstimaailmassa. Globaali- ja kulttuuriosaamiseen liittyviä aiheita voidaan käsitellä myös opintojaksolle luettavien kokonaisteosten ja muiden tekstien kautta (ks. eettisyys ja ympäristöosaaminen samassa opintojaksossa).

Vuorovaikutus ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI06ÄI07)

Opintojakson moduulit

Kirjoittaminen 1, 1 op (ÄI6), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin
- syventää taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

Vuorovaikutus 2, 1 op (ÄI7), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

Paikallinen lisäys

- ~~Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.~~

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Hyvinvointiosaaminen

Kehittäessään vuorovaikutus- ja kirjoittamistaitojaan opiskelija kehittää myös omaa kirjoittaja- ja

viestijäidentiteettiään. Vaativien taitojen kehittäminen vaatii lisäksi sinnikkyyttä, jota opitaan samalla myös muuta elämää varten.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kirjoitustaitojen konkreettinen kehittäminen voidaan toteuttaa esimerkiksi prosessikirjoittamisena, ja vuorovaikutustaitoja voidaan harjoitella esimerkiksi valmistelemalla ja pitämällä argumentoivia puheita. Puheen ja kirjoittamisen keinoja voidaan harjoitella kirjoittamalla ja valmistelemalla puhe samasta aiheesta.

Vuorovaikutus- ja kirjoittamistaitojen kehittäminen vaatii itsereflektiota ja oman osaamisensa tunnistamista, mutta myös kykyä tunnistaa, eritellä ja tulkita kirjoitetun tai puhutun tekstin keinoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla opiskellaan vuorovaikutus- ja esiintymistaitoja sekä kirjoitustaitoa. Sekä kirjoitetussa että puhutussa viestinnässä pyritään kehittämään sosiaalisia taitoja ja rakentavan viestinnän taitoja esimerkiksi pohtimalla sitä, miten ja kenelle viesti on kohdennettu ja miten kohderyhmä vaikuttaa puheessa tai tekstissä käytettäviin keinoihin. Opintojaksolla luetaan vähintään yksi kokonaisteos, joka voi käsitellä hyvinvointia, oman oppimisen säätelyä tai vuorovaikutusosaamista. Näistä aiheista voidaan myös pitää puheenvuoroja.

Kirjallisuus ja konteksti, 2 op (ÄI08)

Opintojakson moduulit

Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI8), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- tuntee Suomen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia ja teemoja sekä osaa analysoida niitä osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

- Suomen kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä osana maailmankirjallisuutta
- kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta

Paikallinen lisäys

• ~~Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.~~

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista

ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla luetaan kaunokirjallisuutta ja muita tekstejä, joita tulkitaan erityisesti niiden konteksteja vasten. Tavoitteena on, että opiskelija käyttää eri oppiaineissa ja muussa elämässään oppimiaan tietoja maailmasta hyväkseen tulkitessaan tekstejä. Kontekstilähtöisen lukutavan on tarkoitus ruokkia uteliaisuutta sekä houkutella etsimään merkityksiä ja yhdistelemään asioita myös uudennlaisilla tavoilla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kirjallisuushistorian keskeisten aikakausien ja teosten opiskelu lisää suomalaisen, eurooppalaisen ja globaalin kulttuuriperinnön tuntemusta ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä.

Opintojaksolla voidaan hyödyntää Espoon tai muun pääkaupunkiseudun kulttuuri- ja erityisesti teatteritarjontaa ja esimerkiksi tutustua klassikkoteosten uudelleendramatisointeihin.

Vuorovaikutustaidon syventäminen, 2 op (ÄI09)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 3, 2 op (ÄI9), Valinnainen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- monipuolistaa erityisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitojaan
- kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta
- syventää kykyään analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista.

Keskeiset sisällöt

- opiskelussa ja työelämässä tarvittavat vuorovaikutustaidot, esimerkiksi kokouksiin, neuvotteluihin ja työhaastatteluihin liittyvät vuorovaikutustaidot
- oman idean tai näkemyksen vakuuttava esittäminen, argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointia sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä
- dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka
- mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen

Paikallinen lisäys

- ~~Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.~~

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla kehittyvät erityisesti kommunikaatiotaidot, joilla osallistutaan yhteiskunnan toimintoihin. Sisällöt rohkaisevat aktiiviseen kansalaisuuteen ja kehittävät työelämätaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso keskittyy vuorovaikutukseen: sekä itsensä ilmaisuun että muiden kuuntelemiseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson keskeisiin sisältöihin kuuluu vuorovaikutustilanteiden kulttuurinen ja kontekstuaalinen ymmärtäminen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla käytetään hyväksi useiden muiden oppiaineiden sisältöjä esimerkiksi omia

puheenvuoroja suunnitellessa ja väittelyihin valmistautuessa. Opintojakso antaa valmiuksia ja rohkaisee itseilmaisuun.

Liitteessä musta teksti on valtakunnallista perustetekstiä, sininen teksti on Espoon opetussuunnitelman nykyistä tekstiä ja punainen teksti on uutta tekstiä.

Kirjoitustaidon syventäminen, 2 op (Ä10)

Opintojakson moduulit

Kirjoittaminen 2, 2 op (Ä10), Valinnainen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kirjallista ilmaisukykyään ja taitoaan tuottaa asiatyylinen, laajahko teksti aineistoja hyödyntäen
- kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiään.

Keskeiset sisällöt

- kantaa ottavien ja pohtivien tekstien suunnittelu ja tuottaminen
- tiedonhallinnan taidot, lähteiden arviointi, lähdekritiikki, tekijänoikeudet
- kirjoittamisen eri vaiheiden ja ajankäytön hallinnan harjoittelu
- aiheen rajaaminen, näkökulman ja aineistojen valinta, aineistojen käyttötavat tekstissä
- tekstin muokkaaminen ja viimeistely, tekstin omaäänisyys, kielen- ja tekstinhuolto

Paikallinen lisäys

~~• Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.~~

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson keskeisin sisältö on kantaaottavien ja pohtivien tekstien tuottaminen. Opintojaksolla harjoitellaan selkeän ja havainnollisen yleiskielen käytänteitä. Opintojakson sisältöihin kuuluu myös tiedonhaun ja kriittisen lukutaidon harjoittelu.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso keskittyy kirjoitetun tekstin tuottamiseen ja omien ajatusten esittämiseen kirjoitetulla yleiskielellä. Opintojaksolla kirjoitettavissa teksteissä pyritään siihen, että ne olisivat selkeitä ja helposti ymmärrettäviä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tuotettavissa teksteissä yhdistellään monipuolisesti eri alojen ja oppiaineiden sisältöjä. Opintojaksolla kirjoitettavissa teksteissä pyritään omaäänisyyteen: omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden esittämiseen.

Lukutaidon syventäminen, 2 op (ÄI11)

Opintojakson moduulit

Tekstien tulkinta 2, 2 op (ÄI11), Valinnainen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan
- osaa analysoida, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä
- ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa
- osaa esittää ja perustella tulkintansa teksteistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen.

Keskeiset sisällöt

- monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien analyysi ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö
- erilaisia tapoja tulkita tekstejä
- tekstin sijoittaminen tilanne- ja kulttuurikontekstiinsa
- monimuotoisten tekstien tavat rakentaa merkityksiä, esimerkiksi ilmaisutavat ja -muodot sekä rakenteet

Paikallinen lisäys

- ~~Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.~~

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso keskittyy kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon kehittämiseen. Opintojaksolla analysoidaan laajasti erilaisia tekstejä ja perehdytään esimerkiksi eri tekstilajien ymmärtämiseen konteksteissaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson vuorovaikutusosaaminen keskittyy siihen, että opiskelija kehittää kriittistä ja analyttistä lukutaitoaan. Opintojaksolla analysoidaan esimerkiksi sitä, miten ja miksi teksteillä pyritään vaikuttamaan lukijoihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla erittäin tärkeässä osassa on analysoitavien tekstien kontekstointi ja siihen liittyen kulttuurin, yhteiskunnan ja historian tuntemus.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (AI6)

Oppiaine ja tehtävä

Opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen kielen taito ei anna riittäviä edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Oppimäärän lähtökohtana on toisen kielen oppijan oppimistilanne: opiskelija oppii suomea suomenkielisessä ympäristössä, ja hänelle kehittyy vähitellen monipuolinen suomen kielen taito aiemmin oppimiensa kielten rinnalle. Oppimäärän tavoitteet ja sisällöt perustuvat perusopetuksessa tai muualla hankittuun suomen kielen perusteiden hallintaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen keskeinen tavoite on saavuttaa sellainen suomen kielen taito ja suomalaisen kulttuurin tuntemus, jolla opiskelija selviää jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan monikielisuuden kehittymistä, suomen kielen moniluku- ja vuorovaikutustaitoja sekä kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta. Yhteistyössä opiskelijan oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden opetuksen kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus tukee opiskelijan kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentumista kulttuurisesti moninaisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa. Opetus syventää opiskelijan käsitystä kielitaidon, kielitietoisuuden sekä omien kielten ja kulttuurien merkityksestä yksilön identiteetille ja yhteisöille.

Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opetus edistää kielenoppimista kaikissa vuorovaikutustilanteissa. Kielen ja vuorovaikutustaitojen hyvä hallinta on merkityksellistä jatko-opintojen, työelämän ja arjessa selviytymisen kannalta.

Kaikissa moduuleissa kehitetään kirjoitetun kielen hallintaa, monilukutaitoa sekä puhe- ja vuorovaikutustaitoja sekä opitaan analysoimaan ja arvioimaan tekstejä ja vuorovaikutustilanteita kriittisesti osin jo aiemmin hankitun käsitteellisen osaamisen ja analysointitaitojen avulla. Näitä taitoja syvennetään ja laajennetaan kullakin opintojaksolla lukemalla erityisesti pitkiä kaunokirjallisia ja tietotekstejä sekä analysoimalla niitä itsenäisesti ja yhdessä. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään neljä kokonaisteosta. Opetuksessa ohjataan pohtimaan kieli- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä jatko-opintojen kannalta sekä tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen opintoja korkea-asteella.

Laaja-alainen osaaminen

Tavoitteet

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kielitietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen esiintymis- ja ryhmäviestintätilanteissa*
- *osaa arvioida, eritellä ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan*
- *ymmärtää yhä käsitteellisempää opetuspuhetta ja muodollisia puhetilanteita, osaa toimia niissä ja hallitsee niihin sopivia viestintä- ja vuorovaikutusstrategioita*
- *on tietoinen vuorovaikutustilanteiden kulttuurisidonnaisuudesta ja osaa tarkastella ja tulkita erilaisia vuorovaikutustilanteita ja niiden etiikkaa*

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että ymmärtää monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, ja hyödyntää sopivia strategioita niiden lukemisessa ja tulkitsemisessa*
- *kehittää lukemalla sana-, fraasi- ja käsitevarantoaan sekä käsitystään kirjoitetun kielen rakenteista ja osaa arvioida tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista*
- *kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, monipuolistaa lukemistoaan ja syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä oppii lukemaan ja tulkitsemaan myös pitkiä tietotekstejä, kokonaisia kaunokirjallisia teoksia ja tietokirjoja*
- *osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä*

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ilmaista ja perustella ajatuksiaan, valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon sekä käyttää aiheeseen sopivia kielen rakenteita, sanastoa, fraaseja ja käsitteitä*
- *hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa*
- *vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisesti sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia*

Kielitietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteetille sekä oppii kehittämään kielitaitoaan erilaisissa kielenkäyttöympäristöissä ja -tilanteissa ja käyttämään oppimisessaan koko kielivarantoaan*
- syventää tietojaan kielen rakenteista, eri rekistereistä, tyylipiirteistä ja sävyistä sekä niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista*
- ymmärtää kielen oppimisen prosessia sekä oppii tuntemaan ja hyödyntämään itselleen sopivimpia keinoja ja välineitä kielitaitonsa kehittämiseksi*

Osaamisen arviointi

Jos opiskelijan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleista. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettut moduulit luetaan hyväksi täysimääräisesti suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulin arvosanaksi. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulit korvaavat suomen kielen ja kirjallisuuden moduulit siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Tällöin pakollisten moduulien osalta voidaan edellyttää lisänäyttöjä ja arvosana harkitaan uudelleen niiden yhteydessä.

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijoiden taitojen karttumista. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltäviä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana.

Kielitaidon arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä voidaan soveltuvin osin käyttää eurooppalaiseen viitekehykseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa.

Oppimäärän arvioinnissa voi opintojaksojen arvosanojen keskiarvon lisäksi tai korottamiseksi käyttää päättöarvioinnin tukena oppiaineen yleisistä tavoitteista johdettuja arvioinnin kohteita, jotka ovat tavoitealueittain seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

- *kuullun ymmärtämisen ja puhumisen taitojen kehittyminen*
- *vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmä- ja esiintymistilanteissa*
- *vuorovaikutustilanteiden ja -ilmiöiden ymmärtäminen*

Tekstien tulkitseminen

- *monimuotoisten tekstien ymmärtäminen ja tulkitseminen*
- *kauno- ja tietokirjallisuuden ymmärtäminen ja tulkitseminen*
- *tiedon ja tekstien arvioinnin taidot*

Tekstien tuottaminen

- *tekstilajien tuottaminen, erilaisten ilmaisukeinojen hallinta ja itsensä ilmaiseminen*
- *tekstien tuottamisen prosessien hallinta*
- *lähteiden ja aineistojen arviointi ja käyttäminen*
- *kielen abstraktiotason kehittyminen ja yleiskielen hallinta*

Kielitietoisuuden kehittyminen

- *tiedonalojen kielten ja kielellisen moninaisuuden ymmärtäminen*
- *kielitiedon ja oppimäärän käsitteiden hallinta sekä kielen havainnointi ja käyttö tilanteen, tarkoituksen ja tekstilajin mukaisesti*

Opintojen päättövaiheessa voidaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen arvioinnissa käyttää toisen asteen puheviestintätaitojen koetta (PUHVI-koetta).

Valtakunnalliset pakolliset opintojaksot

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S201)

Opintojakson moduulit

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S21), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- oppii havainnoimaan kielen rakenteiden ja ilmausten käyttöä erilaisissa teksteissä ja hyödyntämään sitä omassa kirjoittamisessaan
- oppii käyttämään erilaisia tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää kirjoitusprosessin eri vaiheisiin liittyviä taitojaan.

Keskeiset sisällöt

- pitkien tekstien lukeminen, mahdollisesti myös muilla opiskelijan osaamilla kielillä: tekstin tavoitteen ja sisällön ymmärtäminen
- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- luettavien tekstien ymmärtämisessä tarvittavat strategiat, abstraktin kielen taito, sana-, fraasi- ja käsitevaranto
- kielen- ja tekstinhuoltoa
- erilaisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja

Paikallinen lisäys

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kuusi kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa opintojakson aikana, millaista kieli-, luku- ja kirjoitustaitoa lukio-opinnoissa tarvitaan sekä tiedostaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa suomen oppijana sekä tekstien lukijana ja tuottajana. Opintojaksolla luetaan erilaisia tekstejä ja vahvistetaan digiajan monilukutaitoa. Pyrkimyksenä on oppia tarkastelemaan uteliaasti ja kriittisesti mediatekstejä, kaunokirjallisuutta ja muita ympäröivän yhteiskunnan tekstejä, ymmärtää tekstien tavoitteita sekä syitä tavoitteiden taustalla ja oppia tuottamaan erilaisia tekstejä. Samalla opetellaan kiinnittämään aktiivisesti huomiota teksteissä käytettyyn sanastoon ja kieleen sekä hyödyntämään havaittuja kielen piirteitä omassa kirjoittamisessa. Espoossa opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä esimerkiksi kirjaston tai muiden kulttuurilaitosten kanssa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija opettelee ensimmäisen opintojakson aikana lukion lukiossa tarvittavia työtapoja ja oppimistaitoja, oman työn aikatauluttamista ja vastuun ottamista opiskelusta. Jakson aikana voidaan myös esimerkiksi tehdä luovan kirjoittamisen harjoituksia ja käsitellä luettuja kirjoja elämyksellisesti. Yhteisölliset työtavat ja itsearviointi ovat ensimmäisellä opintojaksolla erityisen tärkeitä, koska opintojakson aikana pyritään edistämään opiskelijan kiinnittymistä lukioyhteisöön ja rakentamaan käsitystä itsestään oppijana.

Kieli ja vuorovaikutus, 2 op (S202S203)

Opintojakson moduulit

- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (S22), Pakollinen
- Vuorovaikutus 1, 1 op (S23), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan*
- *ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle*
- *oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivarojaan oppimisessa*
- *oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan.*

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana*
- *lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä*
- *oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten kontekstien, vuorovaikutussuhteiden ja puhekuultuurien näkökulmasta*
- *oppii havainnoimaan ja ymmärtämään ryhmäviestinnän ilmiöitä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli- ja tekstitietoisuus

- *suomen kielen ominaispiirteet, vertailu opiskelijan aiemmin oppimiin ja koulussa opiskeltaviin kieliin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, monikielisyys, kielellinen repertuaari, monilukutaidon käsite, erilaiset tekstit ja niissä vakiintuneet ilmaisukeinot, esimerkiksi kirjoitetun kielen rakenteet*
- *eri kielimuodot: puhekielen ja yleiskielen sekä epävirallisen ja virallisen viestinnän erot, abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön erot*
- *opetuspuheen, muodollisen puheen ja luetun ymmärtämisessä tarvittavat strategiat*

Vuorovaikutus 1

- *oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, viestintärohkeus sekä harjaantuminen kuuntelemaan, tavoitteelliseen ja monipuoliseen vuorovaikutukseen*
- *kuullun ymmärtämisen ja keskusteluun osallistumisen strategiat ja institutionaalisen vuorovaikutuksen kielelliset keinot*

- tekstien kirjoittaminen osana suullisia vuorovaikutustilanteita: esimerkiksi yhteisten projektien suunnitelmat, muistiinpanot monimediaisista teksteistä
- verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä
- ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio

Paikallinen lisäys

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kuusi kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Käsitys omasta kielivarannosta ja Suomen sekä maailman kielitilanteesta lisää opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja ymmärrystä kulttuurisesta moninaisuudesta. Opintojaksolla voidaan tarkastella oman opetusryhmän ja lukioyhteisön kotikieliä ja hyödyntää myös muun ympäristön sekä oman lukion kotikansainvälisyyttä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kulttuurista moninaisuutta sekä suomalaista, eurooppalaista ja/tai globaalia kulttuuriperintöä käsitellään myös opintojaksolle luettavien kirjojen kautta. Kirjat voivat käsitellä esimerkiksi kulttuuri-identiteettiä tai suhdetta kieleen.

Vuorovaikutusosaaminen

Lähiympäristön ihmisten kielitarinoinhin tutustuminen kehittää tunne- ja empatiataitoja samalla, kun käsitys monikielisydestä kehittyy. Tärkeää on vahvistaa opiskelijan monikielistä identiteettiä. Aikataulujen salliessa Espoossa erillisissä opetusryhmissä opettavien äidinkielen ja suomi toisena -kielenä opintojaksojen välillä voidaan myös tehdä yhteistyötä.

Opintojaksolla opetellaan erilaisia keskusteluun osallistumisen strategioita ja eri tilanteissa tarvittavaa kuullun ymmärtämistä. Näitä voidaan harjoitella opintojaksolla yhdistettynä kielitiedon opiskeluun esimerkiksi ryhmätöitä tehden tai tavoitteellisiin ryhmäkeskusteluihin valmistautuen ja niitä toteuttaen.

Hyvinvointiosaaminen

Kielitietoisuuden vahvistaminen ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu auttavat opiskelijaa tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja osaamistaan sekä rakentamaan omaa identiteettiään monikielisenä kielenkäyttäjänä ja viestijänä. Tavoitteena on, että opiskelija hyödyntää erilaisia arjen tilanteita oman kielitaitonsa kehittämisessä. Samalla kehitetään yhteistyötaitoja ja sosiaalisia taitoja.

Kirjallisuuden tulkinta, 2 op (S204)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 1, 2 op (S24), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu lukemaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan kaunokirjallisia tekstejä
- kehittää ymmärrystään kirjallisuuden lajeista ja niiden ominaispiirteistä ja ilmaisukeinoista
- kiinnostuu ja oppii nauttimaan kirjallisuudesta
- oppii perustelemaan tulkintaansa teksteistä sekä suullisesti että kirjallisesti
- kehittää kielellisten rakenteiden ja sanaston hallintaa lukemalla suomenkielistä kaunokirjallisuutta.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- eläytyvää ja analyttistä kirjoittamista ja keskustelua kirjallisuuden pohjalta
- kielen kuvallisuus ja kulttuurisidonnaisuus, monitulkintaisuus ja kielellä leikittely
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja itsenäisesti tai yhdessä luettuna

Paikallinen lisäys

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kuusi kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija kehittää monilukutaitoaan, kun hän syventää kaunokirjallisuuden analyysin ja tulkinnan taitojaan. Tavoitteena on myös nauttia kaunokirjallisista teksteistä elämyksellisesti. Opintojaksolla voidaan hyödyntää pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa ja vieraila esimerkiksi teatterissa tai elokuvissa.

Vuorovaikutusosaaminen

Kirjallisuus- ja kulttuurikokemuksia käsitellään yhdessä muiden kanssa ja samalla päästään keskustelemaan teemoista, joita teokset käsittelevät. Luettuja tekstejä voidaan pitää esillä koko lukioyhteisössä esimerkiksi julkaistavien lukuvinkkien, kirja-arvioiden tai kirjallisuustapahtumien kautta.

Hyvinvointiosaaminen

Teosten teemojen tulkitseminen ja käsitteleminen tarjoaa mahdollisuuden kehittää empatiataitoja ja myös kasvattaa omaa sinnikkyyttä muutosten ja yllätysten maailmassa.

Kriittinen lukeminen ja vaikuttaminen, 2 op (S205)

Opintojakson moduulit

Tekstien tulkinta 1, 2 op (S25), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan*
- *ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana*
- *oppii tarkastelemaan erilaisissa teksteissä käytettäviä vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoja*
- *osaa tarkastella myös kaunokirjallisuutta mielipiteiden ja maailmankuvan muokkaajana*
- *oppii perustelemaan omia mielipiteitään yhä monipuolisemmin kirjoittajana ja puhujana.*

Keskeiset sisällöt

- *vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot, argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot*
- *perustelemisen harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti, lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet*
- *argumentoivan kielenkäytön sanastoon ja rakenteisiin perehtyminen: geneeriset ilmaukset, modaalisuuden ja affektisuuden ilmaisukeinot*
- *kielellisten keinojen valinta, tekstilaji ja tyyli*
- *yhteiskunnallisesti merkittävä tai ajankohtainen kokonaisteos*

Paikallinen lisäys

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kuusi kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson keskeisiin sisältöihin liittyvät aukottomasti monet yhteiskunnallisen osaamisen ulottuvuudet. Näitä ovat esimerkiksi lähdekriittisen lukutavan opiskelu, vaikuttamistaidot ja puhuttuun tai kirjoitettuun tekstiin sisältyvän arvomaailman tunnistaminen. Opintojaksolla harjoitellaan erilaisten tekstien vaikuttamiskeinojen analysointia ja näiden vaikuttamiskeinojen selittämistä ja arvioimista tekstin kontekstin, tekstilajin, kohderyhmän ja tavoitteen perusteella. Toisaalta harjoitellaan puhuttujen ja kirjoitettujen vaikuttavien tekstien tuottamista ja argumentoinnissa tarvittavia kielellisiä rakenteita.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksia voidaan konkretisoida tarkastelemalla nuorten vaikuttamisen tapoja Espoossa ja tähän vaikuttamiseen liittyviä tekstejä, esimerkiksi opiskelijakunnan hallituksen tai Espoon nuorisovaltuuston vaikuttamistyötä. Opintojaksolla voidaan myös esimerkiksi järjestää väittelykilpailuja, jotka näkyvät lukiossa laajemminkin kuin omassa ryhmässä. Oppitunneille voidaan myös kutsua vierailijoita, esimerkiksi toimittajia tai yhteiskunnallisia vaikuttajia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla luetaan monenlaisia eri tavoin vaikuttavia tekstejä. Luettavien tekstien aiheissa ja teemoissa huomioidaan laaja-alaisen osaamisen osa-alueet. Tekstit voivat käsitellä esimerkiksi yhteiskunnallista vaikuttamista, yhteiskunnallista tai globaalia oikeudenmukaisuutta, ympäristön tilaa tai kestävää kehitystä.

Globaali ja Kulttuuriosaaminen

Vaikuttamisen keinojen käyttöä tarkastellaan kotimaisen mediaympäristön lisäksi myös globaalissa media- ja teknologiamaaailmassa. Samalla pohditaan eettistä toimijuutta digiajan tekstimaailmassa. Globaali- ja kulttuuriosaamiseen liittyviä aiheita voidaan käsitellä myös opintojaksolle luettavien kokonaisteosten ja muiden tekstien kautta (ks. eettisyys ja ympäristöosaaminen samassa opintojaksossa).

Vuorovaikutus ja kirjoittaminen, 2 op (S206S207)

Opintojakson moduulit

Kirjoittaminen 1, 1 op (S26), Pakollinen
Vuorovaikutus 2, 1 op (S27), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan*
- *syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä*
- *oppii kirjoittamaan tekstejä myös yhdessä muiden kanssa.*

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kuullun ymmärtämisen, kuuntelemisen, vuorovaikutuksen sekä suullisen viestinnän strategioita ja taitoja*
- *lisää viestintärohkeuttaan ja kehittää esiintymistaitojaan niin, että pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa*
- *hahmottaa puheen toimintana, jossa jokainen vuoro sekä tulkitsee että rakentaa tilannetta*
- *oppii tarkastelemaan kielen merkitystä ja vaihtelua vuorovaikutustilanteissa.*

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 1

- kirjoittaminen prosessina: aiheen ja aineiston valinta ja ideointi, aiheen rajaaminen ja näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien jakaminen ja vertaisarvioinnin taidot
- sidosteisuus tekstin eri tasoilla, esimerkiksi tekstin kokonaisrakenne, kappaleet, virke, sanajärjestys
- asiatyylille ominaisten kielellisten rakenteiden hallinta, esimerkiksi infiniittiset rakenteet, yhdyslauseet, viittaussuhteet

Vuorovaikutus 2

- kuullunymmärtämis- ja kuuntelustrategiat ja -taidot, vuorovaikutustilanteiden havainnoiminen
- yksilön kielellinen repertuaari, kielenkäyttötilanteiden ja kielen vaihtelu sekä puheen kielellisiä keinoja ja retoriikkaa
- esiintymistaidot: puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen

Paikallinen lisäys

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kuusi kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Monitieteinen ja luova osaaminen

Vuorovaikutus- ja kirjoittamistaitojen kehittäminen vaatii itsereflektiota ja oman osaamisensa tunnistamista, mutta myös kykyä tunnistaa, eritellä ja tulkita kirjoitetun tai puhutun tekstin keinoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla opiskellaan vuorovaikutus- ja esiintymistaitoja sekä kirjoitustaitoa. Sekä kirjoitetussa että puhutussa viestinnässä pyritään kehittämään sosiaalisia taitoja ja rakentavan viestinnän taitoja esimerkiksi pohtimalla sitä, miten ja kenelle viesti on kohdennettu ja miten kohderyhmä vaikuttaa puheessa tai tekstissä käytettäviin keinoihin. Opintojaksolla luetaan vähintään yksi kokonaisteos, joka voi käsitellä hyvinvointia, oman oppimisen säätelyä tai vuorovaikutusosaamista. Näistä aiheista voidaan myös pitää puheenvuoroja.

Hyvinvointiosaaminen

Kehittäessään vuorovaikutus- ja kirjoittamistaitojaan opiskelija kehittää myös omaa kirjoittaja- ja viestijäidentiteettiään. Vaativien taitojen kehittäminen vaatii lisäksi sinnikkyyttä, jota opitaan samalla myös muuta elämää varten.

Kirjallisuus ja konteksti, 2 op (S208)

Opintojakson moduulit

Kirjallisuus 2, 2 op (S28), Pakollinen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää kaunokirjallisuuden tuntemustaan
- kehittää kykyään tarkastella kirjallisuutta sen kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- tutustuu suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä osaa arvioida niiden merkitystä.

Keskeiset sisällöt

- Suomen kirjallisuuden vaiheet osana maailmankirjallisuutta
- eri aikakausien kaunokirjallisuutta ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman näkökulmasta
- kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen kokonaisteos

Paikallinen lisäys

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti. Valtakunnallisten pakollisten moduulien muodostamien opintojaksojen aikana luetaan vähintään kuusi kokonaisteosta.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla luetaan kaunokirjallisuutta ja muita tekstejä, joita tulkitaan erityisesti niiden konteksteja vasten. Tavoitteena on, että opiskelija käyttää eri oppiaineissa ja muussa elämässään oppimiaan tietoja maailmasta hyväkseen tulkitessaan tekstejä. Kontekstilähtöisen lukutavan on tarkoitus ruokkia uteliaisuutta sekä houkutella etsimään merkityksiä ja yhdistelemään asioita myös uudenslaisilla tavoilla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kirjallisuushistorian keskeisten aikakausien ja teosten opiskelu lisää suomalaisen, eurooppalaisen ja globaalin kulttuuriperinnön tuntemusta ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä.

Opintojaksolla voidaan hyödyntää Espoon tai muun pääkaupunkiseudun kulttuuri- ja erityisesti teatteritarjontaa ja esimerkiksi tutustua klassikkoteosten uudelleendramatisointeihin.

Vuorovaikutustaidon syventäminen, 2 op (S209)

Opintojakson moduulit

Vuorovaikutus 3, 2 op (S29), Valinnainen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää vuorovaikutustaitojaan ja oppii arvioimaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutusosaamisen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnassa
- kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta
- syventää kykyään tarkastella ja analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista
- syventää ymmärrystään kielen tilanteisesta vaihtelusta.

Keskeiset sisällöt

- kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojen sekä puhumisen ja esiintymisen taitojen monipuolistaminen, kielen rekisterit ja tilanteen edellyttämä kielenkäyttö
- vuorovaikutuksen ja vuorovaikutusosaamisen merkitys jatko-opinnoissa, työelämässä ja yhteiskunnassa, esimerkiksi erilaisissa järjestöissä sekä muissa muodollisissa ja epämuodollisissa yhteisöissä toimiminen
- dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä
- vuorovaikutuksen kulttuuristen piirteiden ja erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointi
- mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen

Paikallinen lisäys

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla kehittyvät erityisesti kommunikaatiotaidot, joilla osallistutaan yhteiskunnan toimintoihin. Sisällöt rohkaisevat aktiiviseen kansalaisuuteen ja kehittävät työelämätaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso keskittyy vuorovaikutukseen: sekä itsensä ilmaisuun että muiden kuuntelemiseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson keskeisiin sisältöihin kuuluu vuorovaikutustilanteiden kulttuurinen ja kontekstuaalinen ymmärtäminen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla käytetään hyväksi useiden muiden oppiaineiden sisältöjä esimerkiksi omia puheenvuoroja suunnitellessa ja väittelyihin valmistautuessa. Opintojakso antaa valmiuksia ja rohkaisee itseilmaisuun.

Kirjoitustaidon syventäminen, 2 op (S210)

Opintojakson moduulit

Kirjoittaminen 2, 2 op (S210), Valinnainen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää edelleen taitoaan ilmaista ja perustella ajatuksiaan kirjoittamalla hyödyntäen muita tekstejä*
- *kehittää omaäänistä kirjoittamista*
- *kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiä*
- *syventää kirjoitetun kielen rakenteiden ja konventioiden tuntemusta*
- *osaa valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon.*

• Keskeiset sisällöt

- *aineistopohjaisten laajojen tekstien tuottaminen ja lähteiden arviointi*
- *omaäänisten tekstien tuottaminen*
- *tekstin- ja kielenhuollon käytänteiden soveltaminen tekstien muokkaamisessa*
- *luettaville ja kirjoitettaville teksteille tyypillisten kielen rakenteiden, sanaston, fraasien ja käsitteiden käyttöön harjaantuminen*
- *ajankohtainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja*

Paikallinen lisäys

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson keskeisin sisältö on kantaaottavien ja pohtivien tekstien tuottaminen. Opintojaksolla harjoitellaan selkeän ja havainnollisen yleiskielen käytänteitä. Opintojakson sisältöihin kuuluu myös tiedonhaun ja kriittisen lukutaidon harjoittelu.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso keskittyy kirjoitetun tekstin tuottamiseen ja omien ajatusten esittämiseen kirjoitetulla yleiskielellä. Opintojaksolla kirjoitettavissa teksteissä pyritään siihen, että ne olisivat selkeitä ja helposti ymmärrettäviä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tuotettavissa teksteissä yhdistellään monipuolisesti eri alojen ja oppiaineiden sisältöjä. Opintojaksolla kirjoitettavissa teksteissä pyritään omaäänisyyteen: omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden esittämiseen.

Lukutaidon syventäminen, 2 op (S211)

Opintojakson moduulit

Tekstien tulkinta 2, 2 op (S211), Valinnainen

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan*
- *osaa tulkita erilaisia monimuotoisia tekstejä*
- *ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa.*

Keskeiset sisällöt

- *monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien tulkinta*
- *analyysin ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö*
- *runokokoelma tai näytelmäteksti*

Paikallinen lisäys

Opintojaksoille luettavien kirjojen määrästä päätetään lukiokohtaisesti.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia. Opintojaksokohtaisten laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden lisäksi kaikilla opintojaksoilla tavoitteena on harjoitella muun muassa oman oppimisen säätelyä, työskentelyn aikatauluttamista ja aikatauluissa pysymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa:

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso keskittyy kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon kehittämiseen. Opintojaksolla analysoidaan laajasti erilaisia tekstejä ja perehdytään esimerkiksi eri tekstilajien ymmärtämiseen konteksteissaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson vuorovaikutusosaaminen keskittyy siihen, että opiskelija kehittää kriittistä ja analyttistä lukutaitoaan. Opintojaksolla analysoidaan esimerkiksi sitä, miten ja miksi teksteillä pyritään vaikuttamaan lukijoihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla erittäin tärkeässä osassa on analysoitavien tekstien kontekstointi ja siihen liittyen kulttuurin, yhteiskunnan ja historian tuntemus.